

"Vahdet-i şahsiyesiyle muinsiz umumiyet-i Rububiyeti" ne demektir?

"Umumiyet-i rububiyet" ifadesi Fatiha sûresinde geçen *Rabbü'l-âlemîn* ismini hatırlatıyor. Bütün âlemleri Allah terbiye etmekte ve kemale erdirmektedir. Çekirdeği terbiye ederek ağaç yaptığı gibi, yumurtayı terbiye edip kuş yapıyor. Kâinatı da bir ilk noktadan itibaren altı devrede terbiye edip şu hazır hale getirmiş bulunuyor.

Bu hakikati kâinatın bir küçük misâli olan insanda da görebiliyoruz. Onda da bir *"umumiyet-irububiyet"* görülüyor. Gözün terbiyesiyle kulağın, akciğerle karaciğerin terbiyeleri birbirinden farklı olduğu gibi, alyuvarla akyuvarın da terbiyeleri farklılık gösteriyor. İşte bütün bu farklı terbiyeler neticesinde, insan bedeni bütün işlerini en iyi şekilde görebileceği bir mükemmelliğe kavuşuyor.

İnsan, kendi aczini ölçü aldığında bu kadar çok ve birbirinden farklı terbiye fiilinin *"muinsiz"* yani *"hiçbir yardımcı olmaksızın"* nasıl tahakkuk ettiğine akıl erdiremiyor. Zaten, Allah'a şerik koşmanın temelinde de bu yanlış değerlendirme yatıyor.